

ლიტერატურული გაზეთი

№59 30 სექტემბერი - 13 ოქტომბერი 2011

ბამოდის ორ კვირაში ერთხელ, პარასკეობით

ფასი 50 თეთრი

გივი ალხაზიშვილი

მაშინდელი გრძელდება ანმყო

ცა გადაივლის,
ეს ქედებიც გადაივლიან,
თავის მეგზური გაუჩნდება მთების ქარავანს..
მე კი წავედი
და აქ ჩემი ლანდი დავტოვე,
მე სხვის სიზმარში გამელვოდა და აქ არა ვარ.

ცა გადაივლის,
მერამდენედ გადაიარა?!
მოვლენ მკვდრები და იტირებენ,
რომ ეს ქვეყანა უნუგეშოდ გადაირია;
წამოიწყებენ ახალ ცხოვრებას,
შეუდგებიან კვდომას ხელახლა
და იმავე სისხლს გააღვიძებენ,
უთვალავჯერ რომ ბალახს შეახმა.

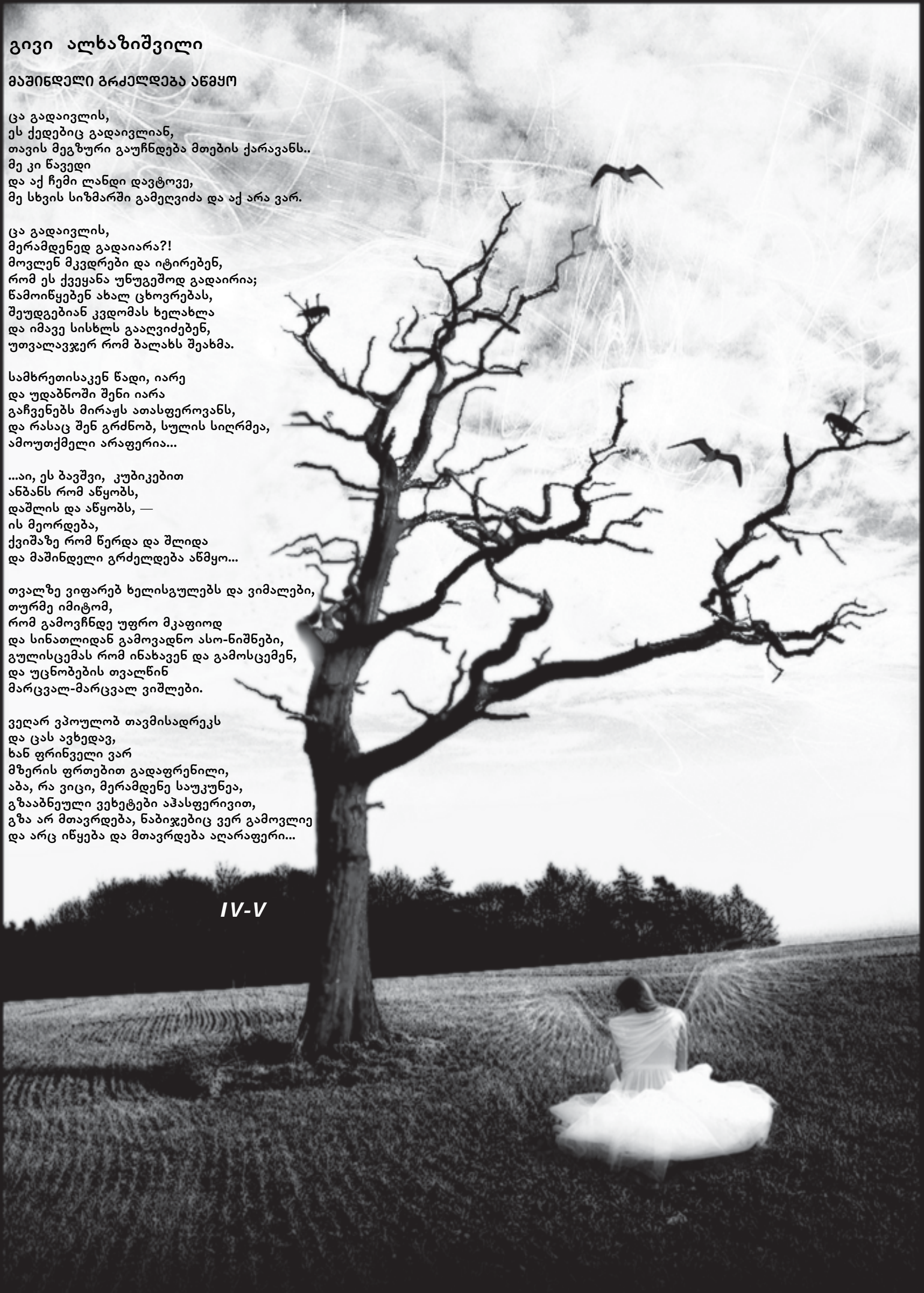
სამხრეთისაკენ წადი, იარე
და უდაბნოში შენი იარა
გაჩვენებს მირაჟს ათასფეროვანს,
და რასაც შენ გრძნობ, სულის სიღრმეა,
ამოუთქმელი არაფერია...

...აი, ეს ბავშვი, კუბიკებით
ანბანს რომ აწყობს,
დაშლის და აწყობს, —
ის მეორდება,
ქვიშაზე რომ წერდა და შლიდა
და მაშინდელი გრძელდება ანმყო...

თვალზე ვიფარებ ხელისგულებს და ვიმალები,
თურმე იმიტომ,
რომ გამოვჩინდე უფრო მკაფიოდ
და სინათლიდან გამოვადნო ასო-ნიშნები,
გულისცემას რომ ინახავენ და გამოსცემენ,
და უცნობების თვალწინ
მარცვალ-მარცვალ ვიშლები.

ვედარ ვპოულობ თავმისადრეკს
და ცას ავხედავ,
ხან ფრინველი ვარ
მზერის ფრთებით გადაფრენილი,
აბა, რა ვიცი, მერამდენე საუკუნეა,
გზააბნეული ვეხეტები აჰასფეროვით,
გზა არ მთავრდება, ნაბიჯებიც ვერ გამოვლიე
და არც იწყება და მთავრდება აღარაფერი...

IV-V

ავს. უცნაური კი იყო, მარტო შავები რატომ ეცვა ამ მხიარულ ქალს.

ერთი ოთახი

ფოტო მახსოვს. ცოლ-ქმარი და ბავშვი ბარაკის წინ იდგნენ. თან წერილი ერთვოდა აფხაზეთის მთავრობის სახელზე — ჩხრონოწყუში ვცხოვრობდით, მშობლებმა სახლიდან გამოგვყარეს და იქნებ, სადმე ერთი ოთახი გამოგვიყვითო.

ვინც ნაიკითხა ყველას შეეცოდა, საწყლები, შუა ქუჩაში დარჩენილან, იქნებ, მართლად უშოვონ სადმე ერთი ოთახიო.

მაშინ ვერავინ წარმოიდგენდა, რომ ორიოდე წლის მერე, თავადაც იგივე გაუხდებოდათ სანატრელი, მთავრობის მიერ გამოყოფილი ერთი ოთახი.

ღვიძის კაცის მონაყოლი

ორი დღე ჯავრით არ მეძინა. მერე შევეკრიბე ბიძაშვილები და გავედი ტყეში. სადმე აქ იქნება, რა პატარა ის არის, დაიმალოს-მეთქი. სამი დღე და დამე ვიბორიალეთ. მეოთხე დღეს დავინახეთ, ხეები დაეგლიჯა და ერთმანეთზე აწყობდა მოზომილად, ადამიანი რომ დაანჯობს ისე. გამოგვხედა და მეტი არც დაგვჭირვებია, გამოვცვივდით სუყველანი, ერთმანეთს გამოვასწარი. მეორე დღეს ჩამომაკითხა სოფელში. ბავშვივით ამიყვანა და დამაგდო მინაზე. ნეკნები ჩამტვრეული მქონდა, სამი თვე არც ავმდგარვარ ლოგინიდან.

რუსულის კაბინეტის ფანჯარა

რა ეტაკათ, დღემდე არ ვიცი, ალბათ დაგინებული თუ ჰქონდათ. მეშვიდე კლასში ვიქნებოდი, უცნაური მოდა შემოვიდა სკოლაში. ბიჭები მეოთხე სართულის ფანჯარაზე რამდენიმე წუთით უნდა ჩამოკიდებულიყვნენ, თან მოწმეების თანხლებით. მოწმეები ისევ საკუთარი ძმაკაცები იყვნენ. საათს დაინიშნავდნენ და დრო რომ გავიდოდა, ამოატრევენ ფანჯარაზე გადაკიდებულს. აქეთ ესენი იწურებოდნენ სიმწრის ოფლში, იქით-ის. რომ ჩავარდნილიყავი, სული არ დაგვყვებოდა მინამდე.

დღემდე მახსოვს ჩემი გოცება. შევედი საკლასო ოთახში და ჩემი თანაკლასელი ფანჯარაზე ჰკიდია. დავადექი თავზე, ჩავძახი, რას შვრები-მეთქი. იმას კიდევ ჩემი თავი არა აქვს, ფანჯარიან ფაღალუსაა ჩაბლაუჭებული. გამოვბრუნდი უკან. მეორე დღეს გავიხედე, ახლა სხვაა ჩამოკიდებული. ათასამდე მოსწავლე იყო სკოლაში, ასამდე მასწავლებელი თუ პედაგოგიკტივის სხვა წევრი, მეზობლები, მშობლები... — არადა, დღისით, მზისით ბავშვები ფანჯრებზე ეკიდნენ და ვერავინ ამჩნევდა. ხანდახან აფხაზეთზე რომ ვფიქრობ, ასე მგონია, ყველაზე ახლობელმა ადამიანებმა ჰაერში გამოგვიდეს და არც ფანჯრის იქით, არც აქით დრო არ გადის.

ღვიძის კაცის მონაყოლი

ერთხელაც მესმის, ძალი იყვებოდა. ვეებერთელა ძალი მყავდა, ნაგაზი. გავიხედე და შემოსულა ეს გონჯი. პირდა-

პირ სახლისკენ მოდის. გადმოვიღე თოფი და ვდგავარ. მოგლიჯა ძალი რკინის ჯაჭვიდან, მოუგრიხა თავი, მოიგდო ზურგზე და გაბრუნდა უკან. რომ გადიოდა, შემომხედა და სულ რამდენიმე სიტყვა თქვა: მეორედ რომ მოვალ, შენს ცოლს ნავიყვანო. ცხოველივით ლაპარაკობდა, ნახევრად ღმუილით, მაგრამ კარგად გავიგე, ეს თქვა.

მარიას ოთახი

ბათუს სახლში აფხაზები რომ შესახლდნენ, რამდენიმე წელი ისე იცხოვრეს, არაფერი შეუცვლიათ. ყველაზე პატარა ორი წლის მარია იყო, ხუჭუჭა და ლამაზი გოგო. თოჯინებით თამაში უყვარდა, ბევრსაც ჩუქნიდნენ. თორმეტი წლის რომ გახდა, სათამაშოების ტევა აღარ იყო სახლში. მამამისმა ბათუს დატოვებული პატარა ოთახი გაარემონტა მათ შესანახად. ყვავილებიანი შპალერი გადააკრა, კედლებზე თაროები გააკეთა და მარიას თოჯინებით აავსო.

იმ დღეს მოკვდა ბათუ, სულ სხვა ქალაქში და სულ სხვა სახლში.

ღვიძის კაცის ცოლის მონაყოლი

ძალი იყვებოდა, მე და ბავშვები ეზოში ვიყავით. შემოვიდა დევი, დანვდა ამ ძალს და მოუგრიხა კისერი. ჩემი ქმარი თოფით დგას აივანზე, ფერი არ ადევს. მიუბრუნდა ეს ნადირი და ეუბნება, მეორედ რომ მოვალ, შენს შვილებს ნავიყვანო. ცხოველივით ლაპარაკობდა, ღმუილით, მაგრამ კარგად გავიგე, ეს თქვა.

ჩორნა

ჩორნას და ეთერა მამიდას სურათებიდან ვიცნობდი. ერთმანეთთან არაფერ შუაში იყვნენ, მაგრამ ორივეს სახელი

პირზე ეკერათ ჩემებს. მამიდა ძალიან ლამაზი ყოფილა და ახალგაზრდა მომკვდარა კიბოსგან. ჩორნა ჩვეულებრივი ეზოს ძალი იყო, მხიარული. ვიღაცამ გაზის ბალონი მოიტანა და ზედ დაადგა, ვერაფერი ვუშველეთო. ომამდე სულ ისენებდნენ. სურათიც გვექონდა ჩორნასი, ეთერა მამიდასიც. ჩორნა შავი იყო და კუდაპრეხილი, მამიდა — თეთრი, დახვენილი ნაკვებით.

ღვიძის კაცის შვილის მონაყოლი

ეზოში ვთამაშობდით მე და ჩემი და. უცებ ჭიშკარი გაიღო და დევი შემოვიდა. დედა მოგვევარდა, უკან ნაგვართია ორივე. ჯულბარსა გადარეულივით ყეფდა. მამამ თოფი გამოიტანა. ვფიქრობდი, ახლა ისვრის-მეთქი, მაგრამ არ უსვრია. ძალი მოკლა და რომ მიჰქონდა, მამას უთხრა, ხომ ჩაგაფსმევიანე შიმისგანო. ცხოველივით ლაპარაკობდა, ღმუილით, მაგრამ კარგად გავიგე, ეს თქვა.

ჩვენი ძალი

ჩორნა ერქვა ამასაც. არ იყო მაინცდამაინც შავი, მაგრამ ძველი ჩორნას ხატით დარქვეს. ყმუოდა ჩვენი ძალი. ძალის ყმუილმა სიკვდილი იცისო. შენ რომ შეგცოდეოდა, მეზობელი მოგთხოვდა გადაგდებას. კატასავით ცხრა სიცოცხლე აღმოაჩნდა ჩორნას. რამდენჯერმე გადააგდო ბებიამედი მდინარეში. ხან ყუთში სვამდა, ხან პირმოკრულ ტომარაში. გავიხედავდით, უკან დაბრუნდებოდა, განუწყუნელი და გახარებული. ალბათ ეგონა, შემაქებენ, რომ გადავრჩიო.

ერთხელაც გადააგდო და ჭიშკარი ღია დატოვა გაბეზრებულმა. აღარ დაბრუნებულა ჩორნა.

ხანდახან შეიძლება მოგეჩვენოს, რომ

მშობლების, ბებია-ბაბუის და სხვა უამრავი ნათესავის მიუხედავად, ყველაზე მეტად საკუთარ ძალს დავმსგავსე.

ღვიძის კაცის მონაყოლი

ჩაის რომ დაისხამ და აღარ დალევ, ისიც დაგენანება კაცს. ბავშვი ვიყავი, სანადიროდ წამიყვანა მამაჩემმა. კლდეებში გავათენეთ, დილით გავიღვიძე, ამოდის მზე ნითლად, იქვე ორი ქორი დაფრინავს... სანამ არ დავიძარით, ვიდექი და ვუყურებდი. სახლში რომ ჩამოვედით, მამას ვკითხე, ჩვენ რომ უკან ჩამოვბრუნდით, ხვალ ვინლა დანახავს იმ მზის ამოსვლას-მეთქი. არავინ, ვინ უნდა დაინახოს, მანდ მარტო ქორები არიანო. დამენანა. რომ გავიზარდე მერე ხშირად ავდიოდი, სანამ დევი გადამეკიდებოდა. ახლა სათვალავი ამერიია, რამდენჯერ გათენდა მარტო ქორების დასანახად.

აპოლონის ძალი

აპოლონი ერთადერთი აფხაზი იყო მეზობლებში, ისიც გააფხაზეთული ქართველი. როდესაც მოკვდა, მისი ძალი კარებში ჩანვა და სანამ გაასვენებდნენ, ცრემლები მოსდიოდა. აპოლონის მარტო ეს მახსოვს, ყველა ვინც გადიოდა და გამოდიოდა, იძახდა, ძალი ტირისო.

ლერი და ზიმი

ლერი გრძელფეხება კოპლებიანი ძალი იყო, რალაციით ფრანგულის მასწავლებელს ჰგავდა, ზიმი — თეთრი, დაბალი. აღარ მახსოვს, შეიძლება ყურზეც ჰქონდა ლაქა, რადგან ზიმი დარქვეს.

ზორო

რა უნდოდა ზოროს სოხუში. მეცხვარე ძალი, ვეებერთელა და ცისფერთვალეობა. ყეფა არ იცოდა, ცხვარი იქ არ იყო და ბატკანი. ვირთხებზე ნადირობა უყვარდა. დაიჭერდა და მოვარდებოდა გახარებული. ამ დროს უნდა მიმხვდარიყავი და შეგექო. ერთხელაც დაიკარგა ზორო. ვეძებთ და ვერ ვიპოვეთ, არც თავისით დაბრუნებულა. ამხელა ძალს როგორ მოიპარავდნენ, ალბათ ენყინა რალაც და ნავიდაო, ვამბობდით. რას გაიგებ, რა ეწყინა ძალს.

ხანდახან მგონია, ჩემი ქუჩის შესასვლელში თუ დავდექი, ყველა ძალი, რომელიც ოდესმე მყავდა, ერთად წამოვარდებოდა და დაიყვებოდა.

ხანდახან მგონია, ამ ქუჩის შესასვლელში თუ დავდექი, ვისაც დავლოცავ, არასოდეს მოკვდება და ვისაც დავწყევლი — ისიც არასოდეს მოკვდება.

ღირეწანში სამი ფანჯარა იყო, მაგრამ მხოლოდ ერთი იღებოდა. სასტუმრო ოთახში — ორი და არც ერთს არ ვაღებდით. სამზარეულოშიც — ორი, ორივე მოქმედი. საძინებელშიც — ორი, მაგრამ ერთი — კარადის უკან. მეორე საძინებელში — სამი, ორი დერეფანში გამავალი, ერთი — აივანზე. დერეფანში გამავალი ერთხელ გავალეთ. აივანზე გამავალს საერთოდ არ ვხურავდით.

სულ იყო თორმეტი ფანჯარა...

სინამდვილასა და ხსოვნას შორის

მომწყურდა სუნთქვა კამერულ ლექსის და წყურვილს გაბმულ ნატვრას ვაბრალე, ვზი, მწარედ ჩავიღვინე დღეების ლექში და ვახელ თვალეებს — დარდის ნაპრალებს...

შენი სხეული სავსე სიახლით, სურნელს აფრქვევს და სურვილს ამძაფრებს და ვიდრე მოველ, თვითონ მეახლე და წუთის სიღრმე კოცნით ამწაპნე.

იყო უცნობი და თან ნაცნობი შეუცნობლობის ხმობა სიღრმიდან და შამპანურის სველი საცობი და თვალი — თვალში თვალს რომ მიყრიდა...

ის აქვე იდგა, მისი აჩრდილი ოთახს ტოვებდა და სინამდვილეს და ხსოვნას შორის ვიყავ გაჩრილი და გულში, შენ რომ მოინადირე.

გამვლელი

ისედაც ხომ შენით ვსუნთქავ, შენ მაარსებებ, აქ, ლანდიც ხომ კარგავს კონტურს, ისე დედება — ის გუბეა, ცალთვალაა და ცას აპყურებს, ისე მღერის, ანარეკლიც არ ახსენდება...

...დასაბამს ეძებს, რომ სასრულს მიწვევს, თურმე, სადაც დასაბამია, იქ სასრულია.. ნეტარია, დაბადებამდე ვინც უკვე იყო...

ხედავ, შენი მონაფეხები სხვის ყანაში ბავშვებზე უფრო ჩამომსხდარან, თავთავებს ფშვნიან ხელისგულზე, მარცვალ-მარცვალ ნაყრდებიან, დუმილს პურივით ინანილებენ.

მაღე მოვლენ პატრონები, ყანას ისე დაიბრუნებენ, როგორ წართმეულს, გულით ბრმები ვერას ხედავენ, იქიდან ხომ ცარიელი მოვიდნენ და აქედანაც ცარიელი გაბრუნდებიან...

არის სინათლე მხოლოდ შენში, შენსკენ ვიზრდები, გავსლი მკლავებს მცენარესავით და ჩემს სიტყვებში ცის ფრინველები ფრთებს შეარხევენ და ხმას სადამოს ააყოლებენ.

გამვლელი ვარ. მე ვარ ეს გზა, საკუთარ თავს თვითონ გავივლი.

ოლონდ შენ დარჩი, გვიანია, ნუ მიგვატოვებ...

გივი ალხაზიშვილი

შემოვიდოდა, ბოსტნის სუნი შემოჰყვებოდა, შემოდგამდა მაგიდაზე გაქეპილ ჩანთას და მწვანის ყიდდა მოხუცი ქალი...

მეათე დღეა აქეთ აღარ გამოჩენილა... თქვეს: ავადაა, აქამდე ღამის გორგალს ართავდა, ახლა დუმს და თავის პარკს იქსოვს.

ნუთი ბრკალდა

ხელის განწვინაც არ მჭირდება, ისე ჩემთან ხარ და ზოგჯერ, როცა მიმივინყებ და თავს მახსენებ, ეს გული ღამის გამელია, მე დაგეთანხმე, რომ შენით ვსუნთქავ და შენს ძებნას ვერ დავეხსენი.

დადგა ივნისი, ცაცხვის სუნი ჰაერს ამჩატებს და სველ სილაში აგრძელებენ თამაშს ბავშვები, მე ვნატრობ ზოგჯერ, აქ რომ იყო, თუნდაც არ ჩანდე და გიგრძნო სიტყვით, მზის ამოსვლით, შენში ჩაშვებით.

თვალი შეავლე, შეეთვალა ლოყა ალუბალს და ნაბიჯ-ნაბიჯ მივყვები თუ მივდევი თიბათვეს, ან რა მაუნყა ჩიტმა, წელან რომ იგალობა, ვინც გაიგონა, სიხარული დარჩა იმათვე.

რაც არ მთავრდება, ველარავინ ვერ დაასრულებს, მშვენიერია ყველა წუთი, როცა ხელახლა თავს გაგრძნობინებს — სიყვარულით ხარ დაისრული და შეგიძლია შეგრძნებების სიტყვით შენახვა.

გამოღვიძება

...ან რატომ მიკვირს, სად მიპოვეს, ან აქ რად დამსვეს ცოცხლად, თითქოსდა არასოდეს ვყოფილვარ მკვდარი... მე გავილი მაქვს ეს სიცოცხლე და ის სიკვდილი, თავის უცნაურ თამაშებით, მზითა და მთვარით.

მადლობელი ვარ, რადგან სიტყვა შემომამშველე, მშობლიურია, იმ მურდალზე ასჯერ სანდოა, დაბადებიდან შხამს ვინც აგროვებს და სიძულვილმა რომ ასაზრდოვა.

მე ფურცელ-ფურცელ ვიმოგზაურებ, და ისე, გამველეს როგორც შეჭფერის, ღამით მთვარის და დღისით მზის სხივი იქნება ჩემი სანიშნებელი.

და შენ შემინდე, როდესაც სიტყვით ვეძებ, ვპოულობ, შეგრძნებას ახალს, ისე, როგორც მე,

შენც ამ მიწაზე ცოდვა-მადლს შორის ბორძიკით დახვალ.

ყური დამიგდე, მშიერო ძმაო, რომ დაილაღე და აღარ იცი, რომ მეტი დარდი არის მიწაზე შემოსაზღვრული უფრო მყარი ცით...

ჩუმად ვაგრძელებ სხეულის გახდას და ალბათ, სულ რომ განვიძარცვები, ამოიხედავს ჩემი გულიდან ქარით ნათესი ხორბლის მარცვლები, სადმე ყაყაჩოც გამოერევა, გაუბრწყინდება თვალი ნამცვრევი...

ერისულ...

...თქვენ გიყვართ ის, რაც გატყუებთ, იგი, რაც გწვდებათ და მოგიცავთ...*

შენ გასციდი ხმაურს, გაერიდე აქაურობას, მაგრამ დროდადრო ჩემში ფეთქავ და მპოულობ შენი პულსით...

განა შენამდე შორი გზაა, სულ აქვე ხარ, ჩემში გხვდები, ასე უხმოდ რომ ვისაუბროთ.

ის დრო, რომელიც გვაახლოებს, სად ქრება ხოლმე?! ალბათ აქვეა და მე არ ვიცი, უმიზეზოდ რა არწევს ფარდას და კანით რად ვგრძნობ შენი სუნთქვის ფრთებს?!

ერთდროულად აქ და იქ ყოფნას როგორ ახერხებ, როცა ჩემში ხარ და სხვაგანაც, სადაც ვერ გწვდება მზერა და მხოლოდ სულის ძაფი ჩნდება ჩვენს შორის, რისი დასტურიც შეგრძნებაა, იგი ცხოვრობს უსიტყვობაში და თავს ზოგჯერ სიტყვაში ეძებს...

...თავის დრო იცის ძეძვის ყვავილმა და ფუტკარს იკრებს დღისით, ღამით კი ვარსკვლავები დაბზუიან ქვეყნიერებას და ღამის ნექტარს აგროვებენ ბნელი ჩქამები და ერთმანეთს ინანილებენ და სივრცეებს ცვლიან წვდომისას და თქვენ გიყვართ ის, რითაც ყოველთვის თავს იქცევთ და...

დიდება ინსტინქტს, ჟრუანტელის ძველისძველ ავტორს, თავს რომ აკითხებს ნებისმიერს, ვისაც უყვარს არა მხოლოდ ტექსტობრივი სიმკვრივები და აგრძელებს სხეულის კითხვას.

ისევე წუთის აალვება, აალვება და გაელვება. ...ეს დრო მაინც სხვაგვარია, როცა შენ გხვდები,

როცა სული იწყებს საუბარს და შეგრძნების სიღრმე გვამუნჯებს.

აი, ისეთი მშვიდი დროა, ფარშავანგმა რომ ჩაიარა გალურსულ ბაღში, მარაოსავით გაშლილ კუდს რომ თვალი მოვკარო, როგორც ჩავლილ დროის ფრაგმენტს და ჩემში დარჩა.

გაბმულია სულის ძაფი და შეგრძნების ენით ვსაუბრობთ, და ვაგრძელებთ ერთსულ ყოფნას და სულ ყოფნას ერთსულ... და უხმოდ...
.....

შინ დაბრუნდა ფრანის დევნილ დაღლილი ბავშვი, ცით გადავსებულ თვალს მარიდებს და სიტყვასაც ვერ პოულობს, ცამ რომ წაართვა...

ყველაფერი ასე დაიწყო ოდესღაც ჩემთვის და ახლა შენთან შემოვბრუნდი, რომ გაგახსენო —
უთქმელობა ბადებს სხვა ენას და სიტყვები სულით ივსება...
აქ ჩანს ის გზა, რომ არ სრულდება, ერთმანეთის ფიქრი გვემის და უსიტყვოდ ნაგულისხმევი, ჩვენს ცოდნას რომ აღემატება...

* მარიამის სახარება (არაკანონიკური ტექსტი).

მადლობა, ღმერთო, იმ წლებსთვის, თურმე რომელიც არ მეკუთვნოდა, მე კი დღემდე ჩემი მეგონა, მადლობა, ღმერთო, არაფრისთვის, რაც ყველაფრიდან გადამირჩინე, რა ვიცოდი, ან რა მეღონა; რასაც ვერასდროს შეეხები და წარმოდგენაც შეუძლებელი არის მისი და რაც ნაკლებად აჩნდება სახეს და სიტყვებსაც და იშვიათად, თვალში კი არა, გამჭვირვალე გულში გაკრთება.

მადლობა, ღმერთო —
ამ წუთისთვის, ამ შეგრძნებისთვის, ამ დინებისთვის, თანდათან რომ ვტოვებ კალაპოტს, მე ვერ ავყვები საბრალოებს, ამ წუთისოფელს რომ შესევთან საშოვნელად და სააღაფოდ.
მადლობა, ღმერთო, იმედისთვის, როცა ბეზრდება სოფელს სტუმარი, ან პირიქით, სტუმარს სოფელი, მადლობა, ღმერთო, ეჭვებისთვის, როცა გეძებდი და მხოლოდ სიტყვა მინილადა გასაყოფელი.

გურამ სხირტლაძის ხსოვნას

შენ აქ ხარ. ისიც, ვინც აქ არ არი. ისიც, არასდროს ვინც არ ყოფილა...
უდაბნო მშვიდი და ნაქარალი და გზაზე, ღრუბლის ჩრდილი ფოფინა რომ გადაივლის, შენი დარდია, ის არ ჩაუვლის თვალნი არავის და სინამდვილეს, რაც აბადია, ეს დროა — თავისთავის მპარავი...
ვიდრემდე ცოცხლობ, ეს დრო შენა ხარ და ყოველივე გიკვირს თავიდან და იმ შეგრძნების გიყვარს შენახვა —
უთქმელობაში რომ გადავიდა.

ბაღნევა

თითქმის გამსრისა ცარიელი დროის სიმძიმემ, ერთი სიტყვაც არ დამიტოვა, ვერ დავემაღლე გამჭოლ მზერას, დაჟინებით რომ მიმასხვრებს — დასავეინწყებლად.

თვალს დავხუჭავ და შევაკვებ ჩემში გახსნილ კალიდოსკოპს, სადაც ფერადი ფიგურები დაცურავენ სამკუთხედებად და რკალებად დაშლილ წრეებად და ვხედავ რგოლებს წარმოსახულ აკვარიუმში, წარმოსახული ლაყუჩებით რომ იწერება.

მაგრამ მაფიქრებს სისხლის ხსოვნა და ქვიშაზე ნანერს აღვიდგენ და ჩემი განცდა ნემსის ყუნწში როცა ეტევა, მოვწყდები სხეულს იმ უხილავ აეროსტატიტ, ნებისმიერი სიმძიმე რომ ეზედმეტება...

ქველი ალაზონი

ვთლი კომპს და ვსუნთქავ სურნელს ბიისფერს, კახურად ვთლი და ვგრძნობ იმერულად,

ჩემ გულისცემას ახლა ვინ ისმენს, ან თვალს ვინ ამჩნევს, რომ მიმელულა?!

სიჭრელე ახსოვს თვლემის ღრიჭოებს, უეცარ ხილვით გადაგლესილი, რად ენატრებათ ამ უნიჭოებს, რომ მომანვდინონ ხმა დაგესლილი?!

მაგრამ მე ვუძლებ ამ რეალობას და სიზმარ-ცხადის ზღვართან კაბები სურვილს და სურნელს აშრილებენ სიამით ვნებასაკაფებო.

და ყველაფერი, რაც მე გიამბოთ, ამ ძველ ალბომში თვლემს ფოტოებად მაგრამ დროს უყვარს ძველი იამბის და სახეების გამოტოვება.

ამიტომ ლექსშიც გადმოვიტანე, ტანგოს რიტმი და ქროლვა ვალსების და გოგო, როგორც მკლავზე გიტარა, მე რომ მიყვარდა მთელი არსებით.

არაჰინ იცის საიდან მოდის...

მეუთვალავე ანაბეჭდი ვარ იმ უცნობის, აგვისტოს ნათელს რომ შეემატა.

.....
ჩვენ ერთმანეთში და ერთმანეთით ვაჩენთ ცეცხლს და შუქს ვასხივებთ,

მე შემეშინდა, ყმანვილი რომ თვალნი დაბერდა, მერე კი სახე იცვალა და ყრმად გადაიქცა. აი, უამი, ფერს რომ იცვლის, ერთხელ ჩვენც რომ შეგვიფარებს და ჩვენს გულში ცა გაიხსნება...

აი, დროის მონაცვლეობა მყისიერად გაცხადებული, რაც იყო და ისევე იქნება. მას ვერ იხილავს თვალის სინათლე,

ის უხილავი სულია და რად ეკითხები: — საით მიდიხარ, სივრცის შთამნთქმელო?!

ქარი ქრის, სადაც მოისურვებს; მისი ხმა გესმის, მაგრამ არ იცი, საიდან მოდის და საით მიდის...

არავინ იცის საიდან მოდის და საით მიდის... მისი ხმა გესმის, მაგრამ არ იცი...

დიდება

მასხოვს შენი თვალები, ფიქრიანი თვალები, გულის ჩქროლვა, მდინარის ჩქერალს შენადარები და თვალეში სიტყვები ღვთისთვის შენათვალები და წყალობის იმედით ბერჯერ შენაწყალები...

არა მხოლოდ თვალებიდან, არამედ სულის სიტყვებიდან, წამლერებით როცა ვამბობთ ან გაფიქრებით, როცა სიტყვებს გული ამოაქვთ და სუყველას ვუნანილებთ, იმათაც კი, რომ არ ჩანან, ყურნი ასხივით და ისმენენ სულგანაბული.

შენ გაიხსენებ, ვინც დუმლის ბადით შებოჭეს, სიმუნჯით ენა რომ გაუნასკვეს და იცდიან, ვიდრე მკვდრები გაიღვიძებენ... ჩვენ გვაცოცხლებს ერთმანეთის წონასწორობა, ეს ჰაერიც აღსავსეა ჩვენი სიცოცხლის ნამცეცებით — დუმლიში ვთესავთ და ერთმანეთში და ხმაურს ვიძიებთ...

ის ხომ არავის განიკითხავს, არის თავისთვის, შენთვის, სხვებისთვის, მათთვის, ვინც ცდილობს შეინარჩუნოს წონასწორობა და რიტმს ფეხი ააყოლოს, ანდა პირიქით, რადგან არ იცი, პირველ ნაბიჯს რითი გადადგამ, ინვალიდის ეტლის ბორბლით, ჩახლეჩილ ხმით — ომის ექოს რომ ინახავს, თუ ალაღბებდზე გაქცეულ მზერით — ხის კენწეროზე ყვავის ფრიალს რომ აედევნა?!

ნალვლიანი თვალები, მშვიდი, გაუმწყრალები.

წონასწორობა

იმ წუთში ვარ, სულ რომ გადის და სადღაც ქრება ჩემს გარეშე და ჩემთან ერთად იბადება მემილიონედ...

ასე გრძელდება ესტაფეტა და ყოველ წუთს წასვლა-მოსვლა აწონასწორებს.

ჰან

არაფერი მაქვს, გარდა შენი სიყვარულისა, სამივე დროის დინებები ერთად მავსებენ, რა უმიზეზოდ მენატრები, როცა ჩემთან ხარ, და როცა არ ხარ — არყოფნითაც შენ მარსებებ...

დრო

დრო —
რაც გავფლანგე, რაც მეღის, ან რაც გავიარე.
დრო —
ის, რომელიც მახსოვს ახლა, ველოდი გუშინ.
მაგრამ მის გარდა არის სხვა დროც —
დრო უხსოვარი,
დაბადებამდე რომ ავსებდა უხილავ სივრცეს.

გზადაგზა იყო ის წამები, მე რომ არ მახსოვს,
მაგრამ ის ახსოვს
დროს, სხეულში ღრმად ჩაბუდეულს.
იმ დროს,
რომელიც დღენადაგ ისე დამყვება,
რომ იშვიათად თუ შევამჩნევ მის არსებობას.
იმ დროს,
რომელიც ჩემშია და დასაბამიდან
არსებულ ამბებს, დაძინებულს, თან დაატარებს.

მაგრამ ხანდახან გაიღვიძებს ხოლმე ისიც და
მაშინ ხეებიც დროს ისხამენ მძიმე ნაყოფად.
და მერე
მეც ვკრეფ, აღელვებით და გულმოდგინედ —
მეშინია, რომ
არ გამისხლტეს ისევე ხელიდან,
მეშინია, რომ შეხებამდე არ გადამწიფდეს,
არ დამეკარგოს,
არ გამიქრეს, ან არ გამებნეს.

ჰოდა, ვკრეფ ფრთხილად და
კალთაში ვინჯობ სიტყვებად.
თითოეულს კი საკუთარი სუნი აუდის —
ზოგს — გაოცების,
ზოგს — სიმშვიდის, ან გულის წყვეტის,
ზოგს სულაც — სევდის, სურვილის, ან
აღფრთოვანების.
და რაღაც ყველას მაინც მუდამ ერთი აქვს ხოლმე —
აღმოჩენის და
ახლის სუნი, რასაც ყოველთვის
დაყვება ხოლმე შიმის ოდნავ დამფრთხალი გემო.

ვიღებ კალთიდან
ამ, სიტყვებად დაგროვილ ამბებს,
ვიღებ ფრთხილად
და სათითაოდ, მერე ვარიგებ —
ჯერ შენ გაიმბობ, მერე სხვას და
ბოლოს კი — ყველას,
რომ დაგაპუროთ უხსოვარი დროის ნატებით.

მაგრამ გზადაგზა მახსოვრობა ისე ირევა,
ისე გრძელდება გზა ჩემსა და თქვენს სმენას შორის,
რომ სანამ ახლოს
მოვიტანდე, გზაში მეფუშვება
და ნამცეცები მრჩება ხელში სიტყვების ნაცვლად.

ვბრუნდები უკან,
მისხალ-მისხალ ვაგროვებ, მაგრამ
იმ პირველსახეს ვერ ვუბრუნებ მაინც ვერასდროს,
ყველა სათქმელს და
ყველა ამბავს,
ყველა სიმრთელეს
ველარ ვალაგებ დროის წყვეტილ მონაკვეთებში.
სიტყვის უმწეო ნამცეცები
ხან ყრუ ბგერებად,
ხან კი მარცვლებად ეფინება მეხსიერებას
და როგორც თოვლი ამოავსებს ხოლმე ნაკვალევს,
დროც
დაედება საკუთარ თავს და მიჩუმდება.

ხვალ დავინყვებას მიეცემა ისევე ამბები —
კვლავ ათასი წლით,
ან მეტითაც.
იქნებ ნაკვლებით.

ქეთი ნიჟარაძე

მეც მაშინ ვხვდები —
როგორც მსგავსი შობს ხოლმე მსგავსებს,
ნითელი — ნითელს, დღე — ღამეს და
მზე — დღის დასაბამს,
ისევე გვიხსნის ან გვაზინყვებს დროს ისევე დრო და
მხოლოდ ხილვებს თუ გადმოგვიყრის გამოცანებად.

თვლა

დიდი ხანია,
რაც საკუთარ არსებას ვითვლი,
და სულ მერევა სათვალავი — დღემდე არ ვიცი,
რამდენი ვარ და რომელი ვარ უფრო.
და მაინც,
ყველა მათგანი ჩემს ერთადერთ სხეულში ცხოვრობს.

ზოგჯერ ვარჩევ და იმ ადგილებს, რომელიც მომწონს,
შეუბრალებლად ვანაწევრებ და მთლიანს ვაცლი,
მერე ვზივარ და იმ ნილაღებს საგულდაგულოდ
ვალაგებ ერთად,
ვანებებ და ახლიდან ვკინძავ.
და მაინც, მთლიანს ვერასოდეს ვერ ვინარჩუნებ,
სულ ნაწილ-ნაწილ ვიშლები და საშინლად მტკივა.

მტკივა ჭრილობა, საკუთარ თავს რომ მივაყენე
ერთხელ კი არა, მილიონჯერ
და არ შეხორცდა.
ზოგჯერ, დროებით,
ნაჭრილობებს რომ ვუმკურნალებ,
განვიმდება და ის ჭრილობა ისევე მტკივა.
მტკივა ის ფეხი, უეცრად რომ ნამოვდე კენჭებს
და ჩემი თავის არსებობა რომ შემახსენა,
ზოგჯერ ვერც კი ვცნობ ვერცერთ მათგანს,
ველარც კი ვხედავ
და მუდამ მიჭირს შეგუება საკუთარ თავთან.
მტკივა დაშლილი ჩემი თავი და მტკივა ყველა
მათგანი ასე, ცალ-ცალკე და
ზოგჯერ ერთადაც.

მაგრამ ის აზრი, რომ ბევრი ვარ,
რომ საკუთარ თავს
ვერ შევენივთე,
ვერ შევეწყვე, აღარ მახსენებს
და ისევე ვითვლი სულ თავიდან,
რამდენი ვარ, ან
ყველაფრის მერე, საბოლოოდ, რომელი ვრჩები.

მზრინავეები

„არ გგონია, რომ ამგვარ ადგილებში ერთგვარი პოეზიაა?
განშორების მელანქოლია? შეხვედრების ლირიზმი?“
ფრედერიკ ბეგბედერი

მელანქოლია, ლირიზმი და სენტიმენტები
ისე წაიღეს ბოლო წლებმა,
ალბათ ვერასდროს
ვერ დავიბრუნებთ
ვერც შენ,
ვერც მე,
ვერც, მითუმეტეს, აეროპორტი.
აეროპორტი, სადაც ყველა არა ფრენისთვის,
არამედ მხოლოდ გამგზავრების სურვილით მოდის.
ადგილის შეცვლა,
დროის შეცვლა,
ცხოვრების შეცვლა — თუნდაც დროებით —
სულ ესაა მგზავრის მიზანი.
ის ხომ მგზავრია და არასდროს უცდია, ალბათ,
რომ პოეზია დაენახა ამგვარ ადგილას.

შეხვედრები კი —
შეხვედრები იშვიათია.
ის ჰგავს ფილმებში უმოწყალოდ დაჩეხილ კადრებს —
ოპერატორი, რეჟისორი, მსახიობები,
ასისტენტების მთელი ჯგუფი
და კიდევ ბევრი
ისეთი ხალხი,
ფუნქციები ვისიც არ ვიცით,
საათობით რომ ამზადებენ, გადაიღებენ,
მემონტაჟე კი
ბოლოს ორ-სამ წამში ჩაატვებს.

საკერებლები ადევთ ფილმებს, ცხოვრებას — არა.
ყოველდღიური შეგრძნებები უფრო მძაფრია,
უფრო ძლიერი,
უფრო მკვეთრი, ალბათ — უსაფრთხოც.

იქნებ ამიტომ,
სულ არ გვინდა, ერთად დალაგდეს
ხელშესახები, ნამდვილი და არარსებული,
გამგზავრება და დაბრუნება, ზოგჯერ — დაკარგვაც,
აფრენის შიში, ან დაშვების შეუძლებლობა.

იქნებ ამიტომ,
თავს ვარიდებთ ირეალურს და
უფრო ვამუქებთ გულმოდგინედ უკვე არსებულ,
სხვების ნაცხოვრებ სამყაროში საზღვრის კონტურებს.

იქნებ ამიტომ,
სულ არ გვინდა, ის კონტურები
გაიდლაზნოს და აიროს, საზღვრებს გადასცდეს,
გადაირეცხოს უეცარი წვიმით ან თოვლით.
გადაიშალოს ერთი ფრენით
ზუსტად ისევე,
თვითმფრინავების ნაკვალევი რომ ფერმკრთალდება,
როცა ძალიან პატარა ხარ და შენი ქუჩის,
შენი აივნის სიმალიდან ზეცას შეჰყურებ.
და გჯერა —
ამ კვალს მფრინავები ტოვებენ განგებ,
რომ სხვა მფრინავებს
გზის გაგნება გაუადვილონ.
გჯერა და დარდობ, რატომ ქრება ის თეთრი ზოლი,
რატომ ვერ შეძლებს სხვა მფრინავი, იმ ბილიკს გაჰყვეს.

ამას რომ ვფიქრობ,
ხანდახან და დროგამოშვებით,
უფრო კი — ხშირად, ზედიზედ და სულმოუთქმელად,
მაშინ მგონია, ჩვეულებრივ აეროპორტშიც
ზოგჯერ არსებობს, საიდანაც მაინც მოჰონავს
პოეზიაც და
ლირიზმიც და
მელანქოლიაც.

დაე, გვაროდეს...

როცა შებინდება შავ ძაძებს იცვამს და ნელ-ნელა ეშვება მინაზე, კორპუსები ვარსკვლავებივით აფახულდებიან ოთახის ნათურებს, და ლამპონები ქუჩებს ეარსიყებიან გათენებამდე, სხვანაირი დაღამება იცის სასაფლაოზე. სხვანაირად ვზივარ შენს საფლავთან, საუკუნეა ღამით არ მინახავხარ... როცა ვზივარ და ვფიქრობ იმაზე, რამდენი სათქმელი დამიგროვდა და არ ვიცი რითი დავინყო, როცა ძალიან მინდა გისაყვედურო, ასე რომ მიატოვე ჩემი უგუნური სიზმრები. ახლოსაც არ ეკარები, არ მეხმარები, რომ ჩემთვის ჩუმიად შეგინარჩუნო. როცა შენ ჯიუტად ჩუმიად ხარ (ისევე როგორც ყველაფერი სასაფლაოზე), ჭრიჭინები მცემენ პასუხს შენს მაგივრად. როცა ვდგები და სანთელს გინთებ, მაინც ჩუმიად ხარ, მაგრამ ვხვდები, რომ ყოველ ჯერზე სული გიხდება უფრო ფაფუკი, ვიცი, რომ გიყვარვარ ამისთვის... და თუკი მე მინდა მჯეროდეს ამისი, დაე, მჯეროდეს... როცა მე მწყურდება და ჩუმიად გეუბნები, დამისხი... არ ვიცი, როგორ მისხამ ასე შეუმჩნეველად განვიღო პეშვებში უცნაურ სითხეს (იმ წამს მეჩვენება, რომ წყალზე უფრო გემრიელია), და ჩუმიადვე მპასუხობ: ახლა გამიშვი... და მაშინ მახსენდება, რომ შენ ვერ დაეშვები დიდი ხნით მინაზე, შენ უნდა იფრინო... და მე რე მაგონდება, როცა ჩვენ მხიარული ბავშვები ვიყავით, ხშირად ვთამაშობდით დაჭერობანას ხან შენს, ხან ჩემს სახლში და ყოველი მარცხის შემდეგ შეუპოვრად ვყვიროდით: გამიშვი, გამიშვი, ხელი გამიშვი... და მაშინ, მახსოვს, დედამინა ბევრად უფრო ნელა ბრუნავდა... ახლა კი, როცა შებინდება შავ ძაძებს იცვამს და ნელ-ნელა ეშვება მინაზე, სხვანაირად ვზივარ შენს საფლავთან და ჩურჩულით ჩაგძახი: ჩამკიდე, ჩამკიდე... ხელი ჩამკიდე... კიდევ...

ივნისი — მემათიანე

ბოლო ხანია უცნაურად ამეკვიპათე, და ძველებურად მინდა მჯეროდეს შენი... წვიმს... ივნისი დგას - ყველა წვიმის მემათიანე, ყველა გრძნობის, რომელმაც გამცა, მერე რა, თუკი დამინახე როგორ დავცივი, მაშინ მოვიდა სწორედ ლაზარე, თქვა: მე ავდექი... შენც ადგები, ადექი, გვანცა! ადექი, გვანცა! ადექი, გვანცა! და რომ მეგონა, ვერ ავდგებოდი, მაშინ ავდექი, და რომ მეგონა, აღარ მიყვარდი, მაშინ მიყვარდი ყველაზე მძაფრად. როცა მინდოდა, აღარ მქონოდა რწმენა, მაშინ ვინამე, რომ სიყვარული ბევრად მეტია, ვიდრე უბრალოდ განცდა, ვინამე ღმერთის, ვინამე მინის, ადამიანის, სახლის ვინამე, რომელიც ერთხელ ავაშენე შენთვის და ჩემთვის... მერე რა თუკი ვერ დაგვტია ორივე ერთად... შენიც ვინამე, სწორედ მაშინ, როცა ლოდინი ყველა მეცხრე ცას გასცდა... მოვა დრო, ნავალ ფეხშიშველი მცხუნვარე გზებით და ყველა მორიგ ჭრილობაზე შემახსენებს ბუნება კაცის:

გვანცა ჯობავა

იყო დრო, როცა შემოსილი ვიყავი კარგად (მე მიყვარს ყველა ტკივილი ჩემი). შენ კი გეტყვიან, რომ მე ერთხელ, სულ ერთხელ დამცდა: ვცხოვრობდი, რადგან, მიყვარდი, რადგან იყო დრო, ჩემი თავისაც მწამდა...

ღვანან სახლში ზურბით...

აღარავინ დარჩა ქალაქში, ნასახლარებად გადაიქცა ყველა უბანი, ყველა სახლი გახდა წყვდიადი, და ჰაერი კი - წარმავალი ყველა ქუჩაზე. ვიმარაგებ ბოთლში, ქილაში, ყველა უჯრაში, რომ ვიცხოვრო ორი დღით მეტი, ვიდრე ამბობენ, მეტი არ მინდა. ისინი წავიდნენ: დედები, მამები, დები, ძმები, მეგობრები, შვილებიც წავიდნენ, თუმცა კი ეს უკანასკნელნი არც არასდროს მოსულან ალბათ. ნავა ჰაერიც, ნავა, მაგრამ მაინც ვიცოცხლებ, ასე თუ ისე. ნაბიჯი ერთი, ორი, სამი... მილიონამდე. ყველა ქუჩა იქნება ჩემი, და ყველა სახლიც ამ ქუჩებზე, მაგრამ ამაოდ, სახლები შემექცევენ ზურგს, რადგან იმით, ვინც თუნდაც ერთხელ მაინც დააღალატეს, აღარ უნდათ ისევ ირწმუნონ. ისინი წავიდნენ: დედები, მამები, დები, ძმები, მეგობრები, შვილებიც წავიდნენ, თუმცა კი ეს უკანასკნელნი არც არასდროს მოსულან ალბათ. და მე ვერასდროს ვერ გავიგებ, რატომ ტიროდნენ მაშინ, როცა ტოვებდნენ სახლებს, რა უხაროდათ მაშინ, როცა ტოვებდნენ სახლებს, რად შემატოვეს ეს ქალაქი ასე უხმო, უკაცრიელი. ღვანან სახლები ზურგით, ვდგავარ მეც ისე, სხვათაშორის,

ხან ერთ ქუჩაზე, ხან მეორე, ხან მესამეზე, და არა მაქვს თავშესაფარი. მოჩვენებებმა დაიბუდეს ნასახლარებში და კივიან ყოველ ღამე (ტირიან იქნებ). აღარავინ დარჩა ქალაქში, დგანან სახლები ზურგით. მე ვწევარ შუა ქალაქში ზურგზე, და ვიცი, რომ აღარაა საშიში, მაინც არავინ გამოივლის. ველარ ჩამთვლიან შემოიღოდ, რადგან ვერავინ მნახავს, მაინც ვერავინ ეტყვის მეორეს, რომ მე არა ვარ ამ ქალაქის შესაფერისი. დგანან სახლები ზურგით, და რომ შეეძლოთ, დამსჯიდნენ კიდევ, ახლა კი მხოლოდ გაბრაზებით დამგუგუნებენ, მსაყვედურობენ, მახსენებენ, რომ შენ იყავი ამ ქალაქში უკანასკნელი, და შენც დავგტოვე.

ყველა მოსვლა დროებითია...

არ არსებობ! რა სამწუხაროა ახლა ჩემთვის ამაზე წერა. რა სამწუხაროა, რომ მე მოვვდი, როგორც ია უღრან ტყეში, და ეს მოსვლა დროებითია. ჰო, არ არსებობ... ამანა ყველა ლოდინი, ყველა ოცნება, ყველა იმედი, როცა სამივე ასე უბრალოდ, უბოდიშოდ დროებითია. მინდა მქონდეს შენი ჰაერი, სხვა არაფერი, ჰო, ჰაერიც საკმარისია, მინა მე სხვა მაქვს, ბილიკებიც სულ სხვა მხარეს იკლავნიან, სულ სხვა მხარეს უბერავს ქარი, და ვიცი, რომ არ გინდა აქეთ. პარადოქსია? არა, უბრალოდ ხეებს ტოტები დაუძძიმდათ და დაასვენეს ჩემზე... შენ იცი, რომ ხვალ მოგწყინდება ამის ყურება, მე ტოტებდაყრილი როგორ ვსწავლობ ცხოვრებას, როგორ მივდივარ იქ, სადაც წასვლა, ვიცი, უბრალოდ სასაცილოა, როგორ ვიმართლებ თავს, რომ არ ვეძებ უკვდავებას, უბრალოდ ვთამაშობ ასე. სინამდვილეში ვერც იმას ვხვდები, მგავს თუ არა შენი ოცნება, მე არ მაქვს გემო, არც ფერი მაქვს, ფორმაც ისეთი ცვალებადია, როგორც ცხოვრება, როგორც რწმენა, როგორც სიყვარული ადამიანებში... გავა დრო, მიხვდები, რომ ვწერდი, რადგან მხოლოდ ეს ჩემი ლექსები მგავდა. და ვეძებ, ვეძებ მარადისობას... არ მინდა ვინამო, რომ ამ მინაზე ვერაფერს ვნახავ მარადიულს, სიკვდილის გარდა...

დასასრული მე-16 გვერდზე

